

említett magyar királyságunk és más királyságunk és hercegségünk, és az örökös tartományaink nemességének jogával és kiváltságaival és mentességeivel, amellyel természetes módon, vagy régi szokásaikkal éltek (...) használják és annak örvendezzenek a mezőkön, a küzdelmekben a kézitusákban a dárdatelési gyakorlatokban a harci tornákig és bármely katonai gyakorlatokban, és a nemesi pecsétet használják bársonyokban és kárpitokon (...) pecsétgyűrűkön, zászlókon, pajzsokon, sátrakon és a temetőben, és általánosságban bármilyen ügyben és hadi vállalkozás bármely fajtájában.

A nemesség valódi, igaz, és kétségbe nem vonható jogán és címén (...) amellyel az emberek előtt számára valamiféle helyzettel ranggal feltétellel, méltósággal és kiváltsággal van megjelölve és feldíszítve az előbb említett személy, akarjuk és megbízuk, hogy hordja s viselje (...) és azt gyümölcsöztesse használja, és örvendezzen neki és éljenek vele az örökösök és a mindkét nembeli leszármazottak.

Nemesítjük a családot, melyhez hozzájárulunk és feljegyeztetjük, hogy jelen elhatározásunkat nagyobb függő pecsétünket ráhelyezve (...) megerősítjük, a jelen oklevél rendelkezésének megfelelően.

Kelt a mi Bécs városunkban Ausztriában az Úr 174.-ik esztendejében augusztus havának negyedik napján, uralkodásunk második évében.

Mária Terézia"

Megjegyzés: A pergamenre írt nemeslevélhez jó arasznyi átmérőjű „nagyobb függő pecsét” tartozik, melynek köriratán ez áll: „MARIA THEREZIA REG.HUNG.BOHA.CHID.EUX.BUR. BRAMESTY.KCAR.PRIN.TRANC.COMH. B, Fl...GOR...”

A Bárdosok ünnepe

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Lénárdaróc, amely mintegy négyszáz fős kisközség ünnepélyes keretek között emlékezett meg 1997 júniusában a település 1050 éves történelméről és az ősök 350 évvel ezelőtt kapott nemességéről. Lénárdaróc lakosságának csaknem 90 százaléka a Bárdos nevet viseli.

III. Ferdinánd magyar király 1647. június 9-i dátummal nemességet, címeres nemeslevelet adományozott Bárdos Péternek és hat testvérének. Ezt a nemeslevelet 233 éven keresztül Lénárdarócon őrizték, a hagyomány szerint ez mindig a legidősebb Bárdos tisztsége és kötelessége volt. 1880-tól hányatott sora lett, mert először elvitték Selmechányára, majd Kassára, onnét Egerbe, aztán Budapestre került, mindig Bárdos családokhoz, nemességük igazolása céljából. Többé nem került vissza a faluba. Végül 1911-ben a biztonságos megóvás és védelem érdekében a nemeslevél a Magyar Országos Levéltárba került, és azóta is ott őrzik. Szerencsésen átvészelte a II. világháborút és épségben megmaradt az utókor számára.

Az Országos Levéltár vezetője hozzájárult ahhoz, hogy a lénárdaróci Bárdos családok nemeslevele a 350. évforduló ünnepére – 117 év után – néhány napra a faluba kerüljön, hogy a ma élő nemzedék is lássa és megismerhesse.

A Bárdos-ősök emlékére a templomkertben kopjafát avattak, Bárdos Lajos zeneszerző, az *Éneklő Ifjúság*-mozgalom létrehozójának tiszteletére pedig márványtablát helyeztek el a templom falán.

Bárdos B. Viktor, az ősei emlékét őrző kopjafa avatásakor egyebek között elmondta: Bárdos Péter a Kesellő várnál (ma Szlovákia) egy éjszaka levágta a törökök vezérének fejét. A janicsárok amikor megtalálták a megcsónkított törököt annyira megijedtek, hogy elmenekültek a területről. III. Ferdinánd osztrák császár ezért nemességet és földet adományozott a családnak. A szerzett rang, valamint a kapott birtok alapvetően megváltoztatta a lénárdaróciak jobbágyorsát, további életét.

Az emlékhelyeket Bárdos Ferenc plébános szentelte fel, majd a Bárdos Asszonykórus műsorát hallgathatták meg az ünnepség résztvevői.

A rendezvénysor része volt az a kiállítás is, amelyet a Polgármesteri Hivatal épületében rendeztek a község relikviáiból: korabeli lakberendezési tárgyak, népviseletek, kézimunkák,

pénzek, egyházi kellékek, eredeti írásos dokumentumok sokasága volt itt látható. Bárdosné Szabó Anikó, a kiállítás rendezője elmondta, most támadt az ötlet, hogy jó lenne egy tájházat összehozni ebből a gazdag anyagból. Időközben már az épületet is kiszemelte. Reméljük ez is valóra válik, ha a Bárdosok is úgy akarják.

Kerégyártó Mihály

Mi, harmadik Ferdinánd, Isten kegyelméből mindig választott felségese római császár és Német-, Magyar-, Cseh-, Dalmát, Horvát-, Szlavon-, Róma-, Szerbia-, Lodóméria-, Galícia-, Kumánia és Bulgár stb. országok királya... Jelen soraink tartalmánál fogva tudtára adjuk mindenkinek, akit megillet, hogy néhány híviünk alázatos kérelmének engedve és tekintetbe véve hű és tevékeny Bárdos Péter hűségét és szolgálatait, melyeket ő mindenekelőtt a magyar királyi koronának és azután Felségünknek több helyen és különböző időkben tanúsított és tett s ígéri, hogy jövőben is tanúsítani és tenni fogja. Egyrészt tehát ezért, másrészt pedig királyi kegyelmünknel és nagylelkűségünknel fogva, mellyel mindenkit, aki keresztény országunk mellett érdemeket szerzett és az erényesség után törekedett. Elődeink, boldogult magyar királyok példája szerint elhalmozni és erényeinkre emlékeztető jelvényeket, melyek őket még nagyobb tevékenységre buzdítanák, elrendelni és meghatározni szoktunk. Ennél fogva tehát Bárdos Pétert és általa Bárdos Pált, Simon, János, István, Benedek és Miklós testvéreit a nem nemes állapotból, melyben eddig létezni mondtak, királyi teljhatalmunknál fogva és különös kegyelemből kiemelve őket, magyar királyságunk és hozzá tartozó részeinek igazi és kétségtelen nemesi sorába és számába felveendőknél tartottuk. Beleegyezvén és biztos tudomásunknál fogva és szabad elhatározásunkból megengedvén, hogy ők mostantól fogva örök időkre, mindazon kegyelmet, tiszteletet, engedményeket, szabadságokat, jogokat, kiváltásokat, előjogokat és sérthetlenségeket, melyeket a többi igazi, régi és kétségtelen magyar nemesek eddig akár jognál, akár pedig szokásnál fogva viseltek, illetve élveztek, ők is élvezhessék, valamint örökösök és mindkét nembeli utódaik is. Ezen irántuk tanúsított kegyelmünk és nagylelkűségünk bizonyítéka gyanánt szükségesnek tartottuk a címer megadását, mint az igazi, kétségtelen nemesség jelvényét. Az álló katonai pajzs égszínű kék, melynek alját egy zöld színű dombocskára képezi, melyen a pajzs jobboldala felé forduló és szétterpesztett hátsó lábaira támaszkodó, természetes színben feltüntetett oroszlán áll kettéosztott, feléje hajló farkkal, nyitott szájából kilógó piros nyelvel, az első bal lába zsákmány után kap, jobbáiban pedig egy hármás ágú liliomot tart. A pajzson fekvő katonai nyitott sisakot királyi korona ékesíti, melyből egy páncélozott emberi kar áll ki, markában kardot tartva. A pajzs tetején díszítések vannak, még pedig egyik oldalán arany és kék, a másik oldalon pedig ezüst és vörös, melyek a pajzs szélein szétfutnak és magát a pajzsot ízlésesen díszítik, mint ezen jelen levelünk kezdetén a festő keze és művészete által saját színeiben világosan le vannak festve. Ugyanazon Bárdos Péternek és általa a fent nevezett testvéreinek és mindkét nembeli összes leszármazottainak és utódainak kegyesen adományozandóknak és átengedendőknél tartottuk. Biztos tudomásunkkal elhatározza és eltökélt szándékúval megengedve, hogy ők mostantól kezdve örök időkhöz ezentúl, mint nemesi jelvényt említett Magyarországnak és az aljára rendelt részek többi magyar nemeseseinek példájára háborúkban, csatákban, fegyvergyakorlatoknál, zászlókon, pajzsokon, gyűrűkön, házakon és sírmelekeken használhassák és meghagyjuk, hogy őket és mindkét nembeli valamennyi utódaikat, bármily méltóságban levők, igazi nemeseknek nevezzék és tartsák. Mindez emlékére és megerősítésére ezen nemeslevelet királyi pecsétünkkel megerősítve Bárdos Péternek és általa a fent említett összes testvéreinek és azok mindkét nembeli utódaiknak, valamint a már született és születendő leszármazottaik részére is kiadandóknál tartottuk. Kelt Pozsonyi királyi várunkban, kedvelt Szelephényi György veszprémi választott püspök s ugyanazon vármegye örökös főispánjának és magyar udvari kancelláriának tanácsosának saját kezel által 1647. június hó 9-én.

Ferdinánd sk.

Szelephényi György sk.
veszprémi püspök
Orosy György sk.

Az eredeti nemeslevél felhajtott alsó részén kívülről a következő kihirdetési záradék olvasható:

Az Úrnak 1652-ik esztendejében, május hó 8-án Borsod és Csongrád egyesített vármegyéknek Aszaló városában tartott közgyűlésében Ó Királyi Felségének legkegyelmesebb urunknak a fent felsorolt személyek részére kiadott nemes címeres és kiváltságos adománylevele ünnepélyesen és megszokott módon kihirdettetett,

általam Székely András sk.
helyi hites jegyző által